

УДК 351

А. Я. Максимова,
к. держ. упр, доцент кафедри мовної підготовки,
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8332-4988>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.24.171

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

A. Maksymova,
PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department
of Language Training, Dnipro State University of Internal Affairs

MECHANISMS OF STATE REGULATION OF THE DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE POST-WAR PERIOD

У статті стверджується, що до початку повномасштабного вторгнення Україна перегнала ЄС за рівнем та швидкістю надання послуг. У статті відзначається, що доцільно відмітити рівень надання сервісних послуг в мережі інтернет. Підкреслюється негативний вплив воєнних подій на території України. Описано, що після 24 лютого 2024 року українці продемонстрували єдність, згуртованість, підтвердили свою належність до українського народу. Позитивним кроком російського вторгнення стала популяризація української мови в Україні та за кордоном. Російськомовні українці перейшли на спілкування українською мовою. Підвищився рівень свідомості українських громадян та обізнаності української історії серед пересічних людей. Україна досягла значного прогресу у сфері надання цифрових послуг громадянам і підприємствам та використання інструментів інформаційного суспільства для підвищення прозорості та ефективності державного управління.

За якістю та швидкістю надання банківських послуг Україна одна з найкращих у світі. Позитивним моментом вторгнення стала перевірка української державності — згуртування українського народу, остаточне визнання себе українцями. Російське вторгнення принесло аграрному виробництву і сільським територіям величезні руйнування та проблеми. У статті показано, що рибальство, аквакультура тваринний світ зазнали також втрат. Основними напрямками на наш погляд після завершення воєнних дій на території України має стати відновлення сільського господарства, відновлення водної флори та фауни (особливо після підриву Каховського водосховища), відновлення системи освіти, промисловості, будівництво кораблів. Реформуванню підлягає медичне забезпечення, суддівська і прокурорська діяльність, діяльність армії та армійське забезпечення у мирний час.

На державному рівні розвиток післявоєнної України потребує розроблення чіткого плану дій, зокрема, розробки Стратегії розвитку післявоєнної України 2025—2050 та дорожньої карти втілення даних реформ. Перед розробкою стратегії та дорожньої карти доцільно визначитись зі сферами, які потребують державного втручання.

The article claims that before the start of the full-scale invasion, Ukraine surpassed the EU in terms of the level and speed of service provision. The article notes that it is appropriate to note the level of service provision on the Internet. The negative impact of military events on the territory of Ukraine is emphasized. It is described that after February 24, 2024, Ukrainians demonstrated unity, cohesion, and confirmed their belonging to the Ukrainian people. A positive step of the Russian invasion was the popularization of the Ukrainian language in Ukraine and abroad. Russian-speaking Ukrainians switched to communicating in Ukrainian. The level of consciousness of Ukrainian citizens and awareness of Ukrainian history among ordinary people has increased. Ukraine has made significant progress in the field of providing digital services to citizens and enterprises and using information society tools to increase transparency and efficiency of public administration. The level of service in Ukraine before the Russian invasion reached its peak and became much better than in the EU. During the hostilities, the level of service began to deteriorate, but compared to EU countries, it is better. In terms of the quality and speed of banking services, Ukraine is one of the best in the world. A positive moment of the invasion was the test of Ukrainian statehood — the unification of the Ukrainian people, the final recognition of themselves as Ukrainians. The Russian invasion brought enormous destruction and problems to agricultural production and

rural areas. It was shown, that fishing, aquaculture, and wildlife also suffered losses. Medical care, judicial and prosecutorial activities, the activities of the army, and army support in peacetime are subject to reform. It was suggested the development of post-war Ukraine requires the development of a clear action plan, in particular, the development of the Strategy for the Development of Post-War Ukraine 2025–2050 and a roadmap for the implementation of these reforms. Before developing a strategy and a roadmap, it is advisable to determine the areas that require state intervention.

*Ключові слова: державне управління, українська мова, сервіс, напрями, післявоєнна Україна.
Key words: public administration, Ukrainian, service, directions, post-war Ukraine.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Варіанти післявоєнної розбудови мають зараз привертати увагу теоретиків і практиків з державного управління. Оскільки внаслідок воєнних дій стався занепад освіти, промисловості, державного управління, сектор послуг. Розвиток післявоєнної України потребує чіткого розроблення чіткого плану дій з боку держави. Україна до початку воєнного вторгнення з боку російської федерації досягла успіху у наданні сервісних послуг, їх асортименту та швидкості їх надання. Воєнні події на території України пригальмували розвиток України. Незважаючи на короткий строк існування української державності, наша держава досягла значних успіхів у державотворенні. Англійська у XXI столітті отримала зовсім інший статус, ставши мовою міждержавного спілкування, мовою технологій і наукових досліджень, різноманітних об'єднань та організацій, що актуалізує потребу вивчення англійської та володіння нею як пересічними громадянами, так і посадовцями. Особливі умови становлення і розвитку англійської мови спричинені витісненням російської мови внаслідок агресії, що активізувало членство в ЄС. Англійська мова отримала зовсім іншу роль у світі, що активізує потребу з боку української держави розроблення механізмів її впровадження та удосконалення в системі освіти.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Тема ефективного та вдалого управління державою завжди привертала увагу науковців. Серед них доцільно виділити О. Борисенко, Н. Липовська, А. Максимова [2, 3, 5, 6, 7, 8, 9] С. Серьогін, І. Хожило, Ю. Шаров. Питання розбудови післявоєнної України залишається відкритим. М. Кічурчак, О. Охріменко, Р. Попов концентрують увагу на післявоєнній розбудові економіки, А. Магомедов вивчав стратегічні документи українські та міжнародні, що пов'язані з післявоєнною розбудовою України. Існуючі наукові дослідження є поодинокими та не дають системного бачення, не охоплює стратегічні напрями післявоєнної розбудови України, що й актуалізує тему цього дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Формулювання цілей статті (постановка завдання) є аналіз сьогоденної України та визначення напрямів післявоєнної розбудови.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Початок воєнних подій на території України негативно вплинуло на розвиток держави. Збройна агресія проти суверенної України ще більше показала силу мови та її роль як визначального чинника консолідації української нації. Високий рівень володіння державною мовою — це вимога Української держави до осіб, які мають повноваження й обов'язок говорити від її імені на всіх щаблях влади. Держава — це народ, який є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні, саме тому український народ вимагає від посадовців володіти державною мовою й застосовувати її під час виконання службових обов'язків [1, с. 10].

Вторгнення російської федерації на територію України має та мало переважно негативний характер. Проте наступ сусідньої держави консолідував, згуртував мешканців України, відбулося чітке усвідомлення що ми нація. Відбулася нова хвиля популяризації української мови, історії та культури. Проте внаслідок воєнних подій відбулася руйнація промисловості, міст, комунікацій, підприємств соціальної інфраструктури. Внаслідок пуску ракет, шахедів руйнуються житлові будинки, підприємства промисловості, розважальні заклади зруйновані або руйнуються в межах України.

Зараз спостерігається інша загальноукраїнська тенденція — загальнодержавна відмова від російської мови. Наша українська мова досить гарна і мелодична.

2022 рік став переломним для іміджу та сприйняття України у світі. Її впізнаваність та репутація значно покращилися в усьому світі. Повномасштабне вторгнення Росії, що розпочалося 24 лютого, поставило на паузу мирне життя в Україні. Численні міста було зруйновано, тисячі мирних жителів вбито, а мільйони громадян були змушені покинути свої домівки. Після початку російського вторгнення підвищився рівень володіння українською мовою, відбулася свідомо відмова російськомовних громадян України від російської та перехід на українську. Підвищився рівень свідомості українських громадян та обізнаності української історії серед пересічних людей.

Іншою перевагою нашої держави є те, що Україна продемонструвала середній рівень підготовки у сфері

цифрової трансформації та медіа. Водночас оцінка цифрового компоненту — well advanced. Україна досягла значного прогресу у сфері надання цифрових послуг громадянам і підприємствам та використання інструментів інформаційного суспільства для підвищення прозорості та ефективності державного управління [1, с. 54].

Рівень сервісу в Україні до початку російського вторгнення досяг свого піку та став набагато краще, ніж у ЄС. Під час воєнних дій якість надання послуг почала погіршуватися, проте у порівнянні з країнами ЄС, є краще.

За якістю та швидкістю надання банківських послуг Україна одна з найкращих у світі.

Підсумовуючи вищенаведене, у цілому військове вторгнення негативно вплинуло на всі сфери життєдіяльності. Позитивним моментом вторгнення стала перевірка української державності — згуртування українського народу, остаточне визнання народу себе українцями, визнання своєї державності, відмова від російської мови і перехід на українську.

Тепер давайте розглянемо негативні моменти впливу війни на України. Спочатку для цього розглянемо сільське господарство. Сільське господарство в Україні визнано пріоритетною сферою економіки і забезпечує їжею значну частину населення країни. У довоєнний період багато державних ресурсів та іноземних інвестицій було витрачено на реформи та програми підтримки розвитку сільського господарства. Родючі землі, сприятливий клімат та інвестиції не лише забезпечували нарощення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, а й сприяли її експорту до Азії, Африки та Близького Сходу. В результаті сформувалася складна структурна динаміка українського аграрного сектору: великий аграрний бізнес конкурує з фермерськими господарствами та дрібнотоварними господарствами сімейного типу [1, с. 15]. У результаті воєнних подій відбулося блокування воєнних портів у Чорному морі та у зв'язку з бойовими подіями ускладнюється процес вирощення сільськогосподарських культур.

Російське вторгнення принесло аграрному виробництву і сільським територіям величезні руйнування та проблеми. Крім того, війна не зупинила, а лише посилила боротьбу за ресурси та державну підтримку між великим агробізнесом та селянськими фермерськими господарствами, постійно піднімаючи на порядок дня питання про майбутнє українського сільського господарства. Поки Україна визначає свій шлях до відновлення та подальшого розвитку економіки країни, приєднуйтесь до нас у вивченні складної мережі проблем, що торкаються українського сільського господарства і майбутнього глобальної продовольчої безпеки у світі [4].

У результаті війни відбулося порушення логістичних ланцюжків, експорт сільськогосподарських культур сушею спричинив їх дорожчання.

Рибальство, аквакультура тваринний світ зазнали також втрат. Під час воєнного стану відбулася і відбувається руйнація морської флори та фауни. Підлив росією греблі Каховської ГЕС мав значний негативний вплив на стан навколишнього середовища Азовсько-Чорноморського регіону. Значна повинь, серед іншого, спричинила втрати природних середовищ існування,

рослинних угруповань, затоплення середовищ існування рослин і тварин, забруднення та засмічення у великих масштабах.

— забруднення та засмічення (нафтопродуктами, небезпечними речовинами, добривами, донними відкладами, біомасою, наслідками військової діяльності) річних вод;

— зниження рівня ґрунтових вод на території навколо колишнього водосховища;

— загроза опустелювання внаслідок зменшення площі водного дзеркала;

— припинення або значне зменшення водопостачання для зрошувальних каналів (як ідеться у звіті, це вірогідно матиме значний негативний вплив на сільське господарство);

— широкомасштабне забруднення, засмічення та опріснення Чорного моря, цвітіння одноклітинних водоростей;

— забруднення затоплених територій відходами руйнування та залишками військової діяльності;

— негативний вплив на біорізноманіття, загроза знищення популяцій рослин і тварин;

— масова загибель риби, втрата рибних запасів, знищення нерестилищ, втрата молодняка риб;

— загроза загибелі птахів, знищення місць гніздування птахів водно-болотного комплексу;

— загибель наземних тварин;

— знищення донних безхребетних тварин;

— радикальна трансформація водної екосистеми;

— знищення водних і водно-болотних екосистем;

— загроза знищення вразливих типів оселищ;

— підтоплення та втрата лісів на великих територіях;

— значні негативні наслідки для екосистемних послуг;

— знищення або пошкодження значних природоохоронних територій;

— негативні наслідки для природно-заповідного фонду, знищення середовищ існування;

— порушення екологічного зв'язку вздовж Дніпровського екологічного коридору [1, с. 35].

Зокрема, зазначається про те, що пошкоджень зазнали 10 територій особливого природоохоронного інтересу (території Смарагдової мережі, створені відповідно до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі), 5 водно-болотних угідь, визначених відповідно до Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя, та біосферний заповідник "Асканія-Нова" під егідою ЮНЕСКО (міжурядова програма "Людина і біосфера"). Підлив росією Каховської греблі спричинив масштабні екологічні наслідки, які виходять далеко за межі постраждалих регіонів України та вже завдали значної шкоди узгодженості та екологічному зв'язку Пан'європейської екологічної мережі (PEEN), частиною якого було Каховське водосховище [1, с. 35].

Зараз дослідження любительського рибальства на водоймах України мають несистематичний та локальний характер, однією з причин чого є відсутність стандартних методичних підходів та у зв'язку з війною не є актуальною проблемою.

Основними напрямками на наш погляд після завершення воєнних дій на території України має стати

відновлення сільського господарства, відновлення водної флори та фауни (особливо після підриву Каховського водосховища), відновлення системи освіти, промисловості, будівництво кораблів, відновлення флори та фауни України. Реформуванню підлягає медичне забезпечення, суддівська і прокурорська діяльність, діяльність армії та армійське забезпечення у мирний час. В Україні є розробленим план відновлення України, проте він враховує всі існуючі програми та одночасно відновлювати все, враховуючи те що воно руйнувалося роками під час активних бойових дій досить складно. На нашу думку потрібно визначити пріоритетність сфер для більш злагодженого та результативного відновлення.

На державному рівні розвиток післявоєнної України потребує розроблення чіткого плану дій, зокрема, розробки Стратегії розвитку післявоєнної України 2025—2050 та дорожньої карти втілення даних реформ. Перед розробкою стратегії та дорожньої карти доцільно визначитись зі сферами, які потребують державного втручання.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Воєнні дії на території України спричинили руйнацію економіки у контексті здійснення економічної діяльності так і фізично, оскільки систематичні атаки ракетами, шахедами спричинили винищення будівель підприємств. Сільське господарство, освіта, водний і тваринний світ, промисловість під час воєнних подій зазнали величезної шкоди. Подібна ситуація активізує потребу розробки Стратегії розвитку післявоєнної розбудови України. Перспективами подальших наукових досліджень є визначення пріоритетних сфер для післявоєнної розбудови та розробити необхідні заходи для досягнення бажаного результату.

Література:

1. Звіт за результатами проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis ЕС). Україна-Європа. Режим доступу: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-UA.pdf> (дата звернення 25 листопада 2024).
2. Максимова А. Лінгвальні параметри функціонування американської англійської мови та їх реалізація у ХХІ століття *Studia Methodologica*. 2024. № 57. С. 128—137.
3. Максимова А.Я. Процеси глобалізації та завдання англійської фразеології. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. 2023. №4. Видавничий дім "Гельветика" Суми. С. 28—31.
4. Мамонова Н., Бородіна О., Браян К. Українське сільське господарство у воєнний час. Режим доступу: <https://www.tni.org/uk/article/ukrainian-agriculture-in-wartime> (дата звернення 25 листопада 2024).
5. Подп'ятнікова А. Я. Мотиваційний механізм державного регулювання розвитку транзитного потенціалу. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. праць, 2014. № 4 (23). Дніпропетровськ, ДРІДУ НАДУ. С. 120—129.

6. Подп'ятнікова А. Я. Розвиток транзитного потенціалу в Україні: сучасні тенденції. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. праць. 2015. № 2 (25). Дніпропетровськ, ДРІДУ НАДУ. С. 199—211.

7. Подп'ятнікова А. Я. Особливості розвитку демократичного транзиту в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. Т. 30 (69). № 5. К.: Видавничий дім "Гельветика". С. 7—14.

8. Kapral I., Usova I., Maksymova A., Yefymenko T., Boyko S. Peculiarities of Advertising Information Representation in the English-Language Mass Media Discourse. *World Journal of English Language*. Sciedu Press, vol. 13 (4). P. 1—37.

9. Myronova N., Maksymova A., Senchylo-Tatlilioglu N., Kostyuchok P., Nastenka S. Linguistic divergence in the context of globalization: an analysis of linguistic changes and its impact on cultural identity. *Ad Alta Journal of interdisciplinary research*. 2024. Vol. 14, issue 1, special issue XLII. pp. 129—134.

References:

1. EU-UA (2024), "Report on the results of the initial assessment of the state of implementation of the acts of the European Union (acquis EU)", available at: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-UA.pdf> (Accessed 25 Nov 2024).
2. Maksymova, A. (2024), "Linguistic parameters of the functioning of the American English language and their implementation in the XXI century", *Studia Methodologica*, vol. 57, pp. 128—137.
3. Maksymova, A. Ya. (2023), "Globalization processes and tasks of English phraseology", *Slobozhanskyj naukovyj visnyk. Seriya: Filolohiia*, vol. 4, pp. 28—31.
4. Mamonova, N., Borodina, O. and Brian, K. (2023), "Ukrainian agriculture in wartime", available at: <https://www.tni.org/uk/article/ukrainian-agriculture-in-wartime> (Accessed 25 Nov 2024).
5. Podp'iatnikova, A. Ya. (2014), "Motivational mechanism for state regulation of the development of transit potential", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, vol. 4 (23), pp. 120—129.
6. Podp'iatnikova, A. Ya. (2015), "Development of transit potential in Ukraine: current trends", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, vol. 2 (25), pp. 199—211.
7. Podp'iatnikova, A. Ya. (2019), "Features of the development of democratic transit in Ukraine", *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Derzhavne upravlinnia*, vol. 30 (69), no. 5, pp. 7—14.
8. Kapral, I. Usova, I. Maksymova, A. Yefymenko, T. and Boyko, S. (2023), "Peculiarities of Advertising Information Representation in the English-Language Mass Media Discourse", *World Journal of English Language*. Sciedu Press, vol. 13 (4), pp. 1—37.
9. Myronova, N. Maksymova, A. Senchylo-Tatlilioglu, N. Kostyuchok, P. and Nastenka S. (2024), "Linguistic divergence in the context of globalization: an analysis of linguistic changes and its impact on cultural identity", *Ad Alta Journal of interdisciplinary research*, vol. 14, issue 1, special issue XLII, pp. 129—134.

Стаття надійшла до редакції 10.12.2024 р.